

SHTATZËNIA – koha gjatë së cilës nëna e mbanë fëmijën në trupin e saj deri sa të bëhet gati për lindje.

SHTATZËNIA EKTOPIKE – shtatzënia, te e cila qeliza vezë e fekunduar implantohet jashtë mitrës - në tubën e Fallopit.

SIFILIZI – SNS e shkaktuar nga bakteret.

SIL – sëmundje inflamatore e legenit (pelvic inflammatory disease), sëmundje që paraqitet kur infeksioni i qafës së mitrës përhapet më tej në sistemin riprodhues të femrës; shpesh shkakton dhembje kronike, shtatzëni ektopike dhe sterilitet; komplikimi më i shpeshtë i SNS-ve.

SIMPTOMAT – shenjat e sëmundjes.

SINDROMA ALKOOLIKE FETALE – grup i defekteve, të cilat ka gjasa që të paraqiten te fëmijët e nënave që kanë konsumuar sasi të mëdha alkooli gjatë shtatzënisë.

SINDROMA E SHOKUT TOKSIK – gjendje e rëndë shëndetësore e njohur si TSS (toxic shock syndrome), e shkaktuar nga shumimi i madh i baktereve, si rrjedhojë e përdorimit të tamponëve me veti të lartë thithëse.

SINTETIK – jo natyror; i prodhuar në laborator përmes reaksioneve kimike.

SISTEMI NERVOR AUTONOM – pjesa e sistemit nervor që i kontrollon funksionet trupore, të cilat janë jashtë vullnetit të njeriut.

SKROTUMI – qeskë lëkure, e lirë dhe e rrudhosur që i mban testikujt.

SNS – Sëmundjet ngjitëse seksuale. Cilado prej një numri sëmundjesh që mund të përhapen përmes kontaktit seksual. Sinonime: SST (sëmundjet seksualisht të transmetueshme), sëmundjet venerike, sëmundjet me bartje seksuale.

SPERMA – lëng i bardh qumështor që përmban spermatozoide, dhe i cili ejakulohet nga penis.

SPERMATOZOIDI – qeliza riprodhuese mashkullore.

SPM (sindroma paramenstruale) – term që përmbledh përshkrimin e gjendjes që karakterizohet me lodhje, dëshpërim, pa rahat dhe jo stabilitet emocional. Paraqitet te femrat para fillimit të periodës menstruale.

SST – Sëmundjet seksualisht të transmetueshme. *Shiko SNS.*

STERIL – i paaftë për riprodhim.

SYNETI – prerja kirurgjike e pjesës fundore të lafshës së penisit. Cirkumcisioni.

TERATOJEN – substanca të dëmshme (siç janë medikamentet, drogat, substancat kimike dhe infeksionet), të cilat mund ta dëmtojnë fetusin.

TESTIKUJT – organet riprodhuese të mashkullit që i prodhojnë spermatozoidet dhe testosteronin.

TESTIKUJT E PA ZBRITUR – gjendje gjatë zhvillimit fetal kur njëri ose të dy testikujt mbesin të palëshuara.

TESTOSTERONI – hormoni që prodhohet kryesisht në testikuj dhe është përgjegjës për zhvillimin dhe mbajtjen e sistemit riprodhues të mashkul-

lit.

TORSIONI TESTIKULAR – gjendje e cila paraqitet kur testikujt përdridhen, dhe shkaktohet ndërprerja e qarkullimit të gjakut.

TRANSEKSUAL – term i cili përdoret për individët që besojnë, se gjinia fizike e tyre nuk përputhet me identitetin e tyre gjinor.

TRANSGJINOR – *shiko* **transseksual**.

TRANSVERSTIT – individi që vesh rroba të gjinisë tjetër.

TRESHJA E FEMRAVE ATLETE – gjendje që paraqitet kur femrat ushtrojnë aq shumë, sa që ndërpriten menstruacionet; është kombinim i ushqimit të parregullt, amenoresë dhe osteoporozës.

TRIMESTER – termi që përshkruan periudhën prej rreth 3 muajsh gjatë shtatzënisë. Kohëzgjatja mesatare e shtatzënisë është 3 trimestra.

TRUPI I PENISIT – pjesa kryesore e penisit ose e klitorisit.

TRUPI I VERDH – strukturë në sipërfaqe të vezoreve që formohet pas pëlcitjes së folikulit dhe lirim të qelizës vezë. Pas këtij momenti fillon të sekretojë progesteron.

TUBAT E FALLOPIT – dy gyptha që shtrihen prej vezoreve deri në mitër.

TUBULET SEMINIFERE – gyptha të ngushtë, të imtë, që gjenden në testikuj, ku prodhohen dhe depozitohen spermatozoidet.

THIMTHI – maja e ndjeshme e gjirit, brenda së cilës hapen duktuset e qumështit.

URETRA – gypth përmes të cilit urina qitet jashtë trupit.

VAGINA (vagjina) – organ muskolor dhe elastik, e cila shtrihet prej qafës së mitrës deri te hapja e jashtme në vulvë. Ajo siguron rrugën për largimin e lëngut menstrual nga trupi i femrës; e pranon penisin e mashkullit gjatë marrëdhënies seksuale; dhe siguron rrugën për lindjen e fëmijës.

VAGINITI – infeksioni i vaginës i shkaktuar nga mykrat ose bakteret.

VAS DEFERENS – kanali dalës prej epididimisit deri në vezikulat seminale; vendi ku deponohen spermatozoidet e pjekura.

VEZORET – organe riprodhuese femërore, të cilat i mbajnë dhe i lirojnë qelizat vezë.

VAZEKTOMIA – procedurë kirurgjike me ndihmën e së cilës mashkulli sterilizohet, duke ia prerë ose lidhur vas deferens.

VEÇORITË SEKSUALE SEKONDARE – jo organet gjinore (gjenitalet), por shenjat tjera fizike, të cilat tregojnë për pjekurinë seksuale, p.sh., gjinjët, qimëzimi pubik, flokët, mjekra, zëri i thellë.

VEZIKULAT SEMINALE – xhepëza të lokalizuar mbi gjëndrën e prostatës, të cilat e prodhojnë lëngun që përbën 70% të spermës.

VULVA – shprehje përmbljedhëse për organet e jashtme gjinore të femrës; bëjnë pjesë mons pubis, labia majora, labia minora, klitoris si dhe hapja urinare e vaginale.

WET DREAM – *Shiko* **ëndrrat e lagështa**.

ZIGOTA – një qelizë e vetme, e krijuar pas bashkimit të një qelize vezë